

Forsinkelse og tidsfristforlængelse

- Hvilke regler videreføres uændret?
 - Burde nogle af disse regler have været ændret?
- Hvilke nye regler foreslås?
 - Burde nogle af disse regler modificeres eller opgives igen?
 - Burde nogle af de nye regler korrigeres eller suppleres?

De grundlæggende regler videreføres

- § 39: Entreprenøren har ret til tidsfristforlængelse ved forsinkelse, som skyldes
 - 1) ændringer
 - 2) bygherrens *forhold* eller anden entreprenørs *forsinkelse*
 - 3) force majeure
 - 4) usædvanligt vejrlig
 - 5) påbud eller forbud, som ikke skyldes entreprenørens forhold
- § 42: Bygherren har i visse tilfælde ret til tidsfristforlængelse, efter omstændighederne dog kun mod betaling af »godtgørelse« (selve ordet afskaffes dog)

Stadig uløste spørgsmål i § 39

- Omfatter »ændringer« også opretning af projektfejl, eller henhører sidstnævnte under »bygherrens forhold«?
- Omfatter »anden entreprenørs forsinkelse« virkelig kun forsinkelse eller også »forhold«? (F.eks. ødelæggelse)
- Byggegrundens uegnethed – falder det ind under »ændringer«, »bygherrens forhold« eller force majeure?
- Som bekendt falder »brand« ind under force majeure – men hvad med hærværk og tyveri?!

Nye varslingsbestemmelser

- Udkastets §§ 39, stk. 3, og 42, stk. 3
- Entreprenøren har pligt til at give skriftligt varsel til bygherren inden for rimelig tid, hvis han »indser, at der vil indtræde forsinkelse« – og omvendt
- Hvad nu, hvis den pågældende kun ”burde indse” det?
- Hvad er retsvirkningen af forsømt varsling?

Entreprenørens reklamationspligt i § 39, stk. 4

- Entreprenøren skal »snarest muligt give bygherren skriftlig meddelelse om den krævede tidsfristforlængelse og årsagen dertil«
- Bestemmelsen er reelt uændret, men entreprenøren skal dog nu af sig selv oplyse om årsagen; derimod fastslår bestemmelsen ikke længere, at entreprenøren har bevisbyrden
- Bestemmelsen vil blive videreført som en bevisregel, og den er altså ingen præklusionsregel

Særlig aftale om dagbod stadig påkrævet

- § 40, stk. 2: ”Ingen aftale, ingen dagbod” – men erstatning efter dansk rets almindelige regler
- T:BB 2006.611 VBA (intet beløb og ingen sats)
- Måske på tide at ”vende bøtten” og gøre den praktiske hovedregel om dagbod (1 ‰) til standardvilkårenes hovedregel (ligesom i Norge)?

Beregning af dagbøder

- Nye bestemmelser foreslås i § 40, stk. 2, 2. og 3. pkt.:
- »Skal dagbod beregnes som en brøkdel af entreprisesummen pr. dag, entreprenøren er forsinket, beregnes den af entreprisesummen uden moms pr. påbegyndt arbejdsdag«
- »Dagbod beregnes for tiden, indtil entreprenøren har færdiggjort arbejdet og har færdigmeldt det, og forfalder til betaling på færdiggørelsestidspunktet ifølge entreprenørens færdigmelding«

Bygherrens reklamationspligt iht. § 40, stk. 3

- Reglen om entreprenørens reklamationspligt kan sammenholdes med reglen om bygherrens pligt til at reklamere for at bevare retten til dagbøder
- Det forekommer principielt rigtigt, at bygherrens reklamationspligt fastslås i reglerne, men pligten har fået en helt unødigt streng udformning i udkastet

AB-udkastets § 40, stk. 3

- »Overskridelse af en frist udløser alene krav på dagbod,
- a) hvis fristen og dagboden klart fremgår af aftalen,
 - b) hvis der løbende er foretaget notering af overskridelsen af fristen, således som den måtte være ændret ved en berettiget fristforlængelse,
 - c) hvis bygherren i rimelig tid efter, at bygherren er blevet bekendt med, at fristen vil blive overskredet, har meddelt, at han vil kræve dagbod, og
 - d) fra det tidspunkt, hvor bygherren har forlangt dagbod, efter at fristen blev overskredet«

AB-udkastets § 40, stk. 4

Særlig begrænsning af muligheden for at aftale dagbod ved mellemfristoverskridelse, idet sådan bod »kun kan kræves, hvis fristen er fastsat for at sikre færdiggørelse af en aktivitet, der er *afgørende* for byggeprocessen eller andre væsentlige forhold« (fremhævet her)

I vidt omfang en kodificering af den hidtidige, meget restriktive praksis ved Voldgiftsnævnet

Om ”mellemlfrister” og dagbøder

Dagbøder tilkendt i følgende afgørelser:

- T:BB 2008.701 VBA (prøvelejlighed)
- T:BB 2011.331 VBA (opgangsdagbøder)

- T:BB 2016.541 VBA (fagentreprise)
- T:BB 2017.565 VBA (fagentreprise)

Nye bestemmelser om forcering (I)

Udkastets § 41, stk. 1:

»Entreprenøren kan kræve betaling for forcering,

- a) hvis entreprenøren har udført forceringen i henhold til en aftale med bygherren, eller
- b) hvis bygherren med urette gør gældende, at entreprenøren er i ansvarspådragende forsinkelse, og entreprenøren udfører forceringen for at sikre sig imod dette«

Nye bestemmelser om forcering (II)

Udkastets § 41, stk. 2 og 3:

»Anser entreprenøren sig for berettiget til betaling for forcering efter stk. 1, litra b, skal entreprenøren – inden denne begynder forceringen – skriftligt meddele bygherren dette«

»Entreprenørens krav på betaling som følge af forceringen skal nedsættes, hvis det må anses for urimeligt«

Hvorfor ingen forceringspligt?!

- Pligt til at forcere *uden betaling*, hvis forsinkelsen er ansvarspådragende?!
- Pligt til at forcere *mod betaling*, selv om forsinkelsen ikke er ansvarspådragende?!
- Der kunne være søgt inspiration i f.eks. norsk og engelsk ret

Bygherrens ret til fristforlængelse

- AB 92 §§ 26-27 videreføres reelt uændret i §§ 42-43
- Selve ordet »godtgørelse« afskaffes dog
- Stadig ”ret til fristforlængelse”, selv om bygherren skal betale (således ved ændringer og påbud)
- Stadig en sondring mellem tilfælde, hvor bygherren er ansvarlig for forsinkelsen, og hvor han ikke er, men skal betale noget alligevel

Økonomisk kompensation

- E får intet krav
 - ved force majeure eller usædvanligt vejrlig
- E får krav på erstatning *inkl.* mistet fortjeneste
 - ved B's egen culpa eller anden entreprenørs eller aftaleparts ansvarspådragende forsinkelse
- E får krav på erstatning *ekskl.* mistet fortjeneste og lignende videregående tab (tidl.: »godtgørelse«)
 - ved ændringer
 - ved B's forhold uden culpa
 - ved anden entreprenørs eller aftaleparts ikke-ansvarspådragende forsinkelse
 - ved offentlige påbud

Erstatning inkl. eller ekskl. mistet fortjeneste mv.

- Sondringen mellem erstatning og »godtgørelse« er måske mere teoretisk end praktisk, men:
- Erstatning dækker også E's mistede fortjeneste (ved at hans kapacitet er bundet)
- »Godtgørelse« dækker kun E's spildte omkostninger (dels variable, dels faste – det sidste er dog omtvistet)
- »Godtgørelse« dækker ikke mistet fortjeneste »eller lignende videregående tab« (f.eks. erstatning – modsat godtgørelse – til underleverandør/-entreprenør)

Afgørelser om erstatning/godtgørelse

- T:BB 2008.418 VBA
 - E havde krav på fristforlængelse og godtgørelse, men ikke erstatning, i anledning af projektmangler
- T:BB 2008.701 VBA
 - E havde krav på godtgørelse, men ikke erstatning, i anledning af projektmangler
- T:BB 2012.561 VBA
 - E fik »erstatning eller godtgørelse« i anledning af forsinkelse fra B's side (manglende stillingtagen)
- T:BB 2012.683 VBA
 - E fik kun dækning for omkostninger, men ikke for mistet dækningsbidrag ved andre mulige arbejder (manglende bevis)

2 spørgsmål

- 1) For skrappe formelle krav til bygherren for at kunne komme igennem med dagbodskrav?
- 2) God eller dårlig idé at indføre en (betinget) ret for bygherren til at kræve forcering?